

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף בכיר בחינות
מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן **אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים**. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים**. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

ב ה צ ל ח ה !

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון 011271 עברית	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات <table border="1" data-bbox="792 1300 1315 1598"> <tr> <td colspan="4">שנה السنة</td> <td colspan="4">חודש الشهر</td> </tr> <tr> <td colspan="4">מועד מועד</td> <td colspan="4"></td> </tr> <tr> <td colspan="4">מס' תעודת הזהות</td> <td colspan="4">סמל ביה"ס</td> </tr> <tr> <td colspan="4">رقم الهوية</td> <td colspan="4">رقم المدرسة</td> </tr> </table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة				חודש الشهر				מועד מועד								מס' תעודת הזהות				סמל ביה"ס				رقم الهوية				رقم المدرسة				מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
שנה السنة				חודש الشهر																														
מועד מועד																																		
מס' תעודת הזהות				סמל ביה"ס																														
رقم الهوية				رقم المدرسة																														

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي
* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربويّة

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على مواد مكتوبة أو شفوية.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما لا يُسمح إدخال هواتف خلوية أو أجهزة إلكترونية أخرى إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسودة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يُثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنى لكم النجاح!

עברית: לשון

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעהיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק א	—	שם המספר, אותיות השימוש ומילות היחס	—	20 נקודות
פרק ב	—	תחביר	{ יש לבחור באחד הפרקים	80 נקודות
פרק ג	—	מערכת הצורות		
סך הכול			—	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: דף עזר לבחינה (עמוד 8).
- ד. הוראות מיוחדות: 1. יש לקרוא את הטקסטים שבעמודים 4-7, ולענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.
2. הקפד על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

שים לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה לשימושך. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

קרא את שלושת הטקסטים שלפניך. השאלות בפרקי הלשון הן בזיקה לטקסטים.

טקסט 1

קונים באינטרנט כי זה זול? יש מחיר נסתר שאולי לא הכרתם

מאת סיון קלינגבייל

אחר צוהריים בפרוור של העיר ניו יורק. שליח של "אמזון"¹ מגיע לבניין דירות ומשאיר חבילות בכניסה. ערמות החבילות בכניסה לבניינים נהפכו למחזה נפוץ בכל רחבי ארצות הברית. סיור ברחובות ניו יורק בלילה שבו מפנים את פסולת אריזות הקרטון אינו מותיר אף הוא ספק בנוגע לשאלה היכן ערכו התושבים את קניותיהם. בכניסה לרבים מן הבניינים מונחות ערמות של קרטונים הממתנות לפינוי הזבל.

כמויות האשפה מעידות שמדובר בתופעה הולכת וגדלה. "אופי הקניות שלנו השתנה במשך השנים", מספר אודי, שחי עם בני משפחתו בלוס אנג'לס. "אנחנו קונים באינטרנט כי זה נוח. פעם זה היה זול יותר, כיום לא — אבל זה נוח יותר".

כבר שנים מדברים על מעבר מקניות בחנויות ה"מסורתיות" שנמצאות ברחוב ובקניון, לקניות מקוונות². אבל בשנתיים האחרונות השינוי מהיר יותר, ומותיר מאחור את החנויות הקמעוניות³ הוותיקות ואת הקניונים. רק לאחרונה הגישה אחת מרשתות הבגדים הגדולות, שהייתה בעבר הרשת הקמעונית הגדולה בארצות הברית, בקשה לפשיטת רגל והצטרפה לשורה ארוכה של רשתות קמעוניות מפוארות שלא הצליחו להתמודד עם השינוי. מנתונים שהתפרסמו בשנה האחרונה באתר המרכז נתונים סטטיסטיים ומחקרים מכל העולם, עולה כי המסחר הדיגיטלי העולמי צומח בהדרגה — ב־2015 הוא הסתכם ב־1.5 טריליון דולר, ב־2018 הוא כבר צפוי להסתכם ב־2.8 טריליון דולר וב־2021 ב־4.8 טריליון דולר. המגמה ברורה: שיעור המכירות בחנויות המסורתיות בקניונים וברחובות מצטמצם, ואילו שיעור המכירות בחנויות המקוונות גדל בכל שנה.

מה שיבטיח את המשך הצמיחה של החנויות המקוונות ואת העלייה בכמות אריזות הקרטון הוא בעיקר היתרונות שיש לצרכנים בקניות באמצעות הטלפון או המחשב. בעבר העדיפו צרכנים לרכוש מוצרים בחנויות מקוונות מכיוון שהמחירים בחנויות אלה היו נמוכים בהשוואה למחירים בחנויות ברחובות ובקניונים, ואילו בשנה-שנתיים האחרונות הנוחות היא המניע העיקרי. ממחקר שנערך בדצמבר 2017 עולה כי האפשרות לרכוש בחנויות האינטרנט בכל שעה וכן האפשרות להשוות מחירים חשובות יותר לצרכנים מן המחיר הטוב ביותר. במשך השנים השכילו אתרי הקניות להסיר חששות שמנעו מצרכנים לרכוש מהם מוצרים: השליחויות המהירות הסירו את החשש של הצרכנים מהמתנה ארוכה למוצר, והמדיניות המקילה של החזרות מוצרים ביטלה את החשש של הצרכנים מרכישות שגויות. הנוחות הזאת עודדה אף היא את הצריכה המקוונת.

* מעובד על פי קלינגבייל, ס' (19 באוקטובר 2018). עושים קניות באינטרנט כי זה זול? יש מחיר אחד נסתר שאולי לא הכרתם. מתוך האתר **TheMarker**.

1 "אמזון" — חברה אמריקנית למסחר באינטרנט.

2 מִקְנָן — (online) שמחובר למחשב, מפיך מידע מעודכן ומאפשר שימוש מיידי.

3 חנות קמעונית — חנות שמוכרת סחורה ליחידים.

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

25 בעבר רווחה התפיסה שרכישות מקוונות עדיפות על רכישות בחנויות המסורתיות מבחינת השמירה על איכות הסביבה, אבל כיום יותר ויותר אנשים העוסקים בתחום הקיימות וכלכלת הסביבה אינם בטוחים בכך עוד. כיום כבר ברור כי לקניות המקוונות יש השפעה רבה על הסביבה.

קודם כול בנוגע לסוגיית הפסולת: ברשתות המרכולים בשנים האחרונות ניסו לצמצם את השימוש בשקיות ניילון ובאריזות הן על ידי שינוי הרגלי הצרכנים הן על ידי חקיקה, אבל על אתרי הקניות לא חלים אותם החוקים. למשל, חובת התשלום על שקיות ניילון חלה רק על הצרכנים במרכולים ולא על מי שקונה באתרים ברשת. שליחת המוצרים בארגזי קרטון מחמירה את בעיית הפסולת. חברות רבות אורזות את המוצרים בקופסת קרטון בגודל קבוע, בלי קשר לגודל המוצרים. כך מוצרים ארוזים נארזים מחדש, וכדי שלא ירשרשו בתוך ארגז הקרטון, ממלאים אותו בפלסטיק – שכבות על גבי שכבות של אריזה שאינה הכרחית.

30 ד"ר יעל פֶּרֶג, המתמחה בכלכלת הסביבה, מעלה שאלות נוספות בנוגע למחיר שכדור הארץ "משלם" בעקבות העלייה ברכישות מקוונות. נוסף על כמויות האשפה שנוצרות מן השימוש באריזות מרובות היא מציינת את עניין השינוע – העברת הסחורות ממדינות הייצור (בדרך כלל מסין או מבנגלדש) והפצתן של הסחורות. בעבר ההפצה הייתה לחנות יחידה, ואילו כעת היא נעשית לנקודות חלוקה רבות (לבנייני המגורים). שינוע זה מגביר את כמות פליטת הגזים מכלי התחבורה.

35 גם השיפור בנוחות הרכישות המקוונות מגביר את השפעתן של הקניות המקוונות על הסביבה: בשל מדיניות ההחזרות הנוחה של מוצרי אופנה וספורט, פריטים רבים נוסעים הלך וחזור. מדיניות זו מכפילה הן את כמויות הפסולת הן את פליטות הגזים.

40 באתרים רבים אפשר לבחור שהמוצר יגיע בשילוח אווירי, המבטיח הגעה של המוצר למוחרת ההזמנה. ד"ר ורד בלאס, מומחית למדעי הסביבה, אומרת: "הפער בין שילוח יבשתי לשילוח אווירי מבחינת פליטת גזי חממה הוא עצום. מטוס מוציא פי 20 עד 30 יותר אנרגייה לטונה לקילומטר מכמות האנרגייה שמשאית מוציאה, והוא פולט פי 20 עד 40 יותר גזי חממה לטונה לקילומטר מכמות הגזים שהמשאית פולטת".

45 על אף כל זאת הפגיעה הסביבתית של המסחר המקוון אינה מעוררת התנגדות ציבורית רבה, לעומת זאת הפגיעה של אתרי הקניות בעסקים המקומיים דווקא מעוררת מחאה בארצות הברית, ועקב כך לאחרונה יותר ויותר צרכנים משתדלים לרכוש מוצרים מעסקים מקומיים ולא מאתרי הקניות.

בשנים האחרונות חלה בישראל עלייה ניכרת בשיעור הקניות באתרי הקניות הבינלאומיים. לדברי נוי קדם־מדמון, סמנכ"לית תקשורת והסברה בדואר ישראל, בעשור האחרון צמח תחום הסחר המקוון במידה ניכרת והוא ממשיך לצמוח משנה לשנה. מנתוני חברת דואר ישראל עולה כי ב־2012 הוזמנו בישראל כ־18 מיליון חבילות מחו"ל, ואילו ב־2017 הוזמנו יותר מ־61 מיליון חבילות מחו"ל – שיעור ההזמנות גדל פי שלושה בתוך 50 חמש שנים. "אנחנו רואים שאנשים מזמינים הכול: ביגוד והנעלה, טלפונים חכמים וגֶ'דְג'ֶ'טִים⁴ ואפילו מוצרים גדולים וכבדים – שמיכות וכריות, כלי נגינה, סירים וכלי בית, חלקי חילוף לרכב, בריזים ועוד", אומרת קדם־מדמון. על פי הדוח השנתי של חברת בזק שפורסם בנובמבר 2017 ועסק בשימוש באינטרנט בישראל, 80% מן הישראלים קונים ברשת. תופעה זו חוצה גילים ונהפכת לרווחת יותר ויותר. הקניות המקוונות כבר אינן נחלת הצעירים בלבד, וחלה קפיצה בשיעור בני 55 ויותר שקונים ברשת.

4 גֶ'דְג'ֶ'ט – בעברית: חפץ. חפצים הם חפצי מותרות שיש בהם חידוש או תחכום כלשהו.

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

נתונים אלה באים לידי ביטוי בגידול ניכר בכמות החבילות שנכנסות לישראל ועימן כמויות הארזיות והפסולת. מנתוני הדואר עולה שב-2006 משקל החבילות שנכנסו לישראל היה 1,853 טונות, ואילו ב-2017 הוא כבר היה 10,800 טונות. יצרני מוצרי הצריכה ויבואניהם הפועלים בישראל כפופים לחוק הארזיות ולכן מחויבים לטפל בפסולת שמייצרים המוצרים שלהם, ואילו האתרים הבין-לאומיים אינם כפופים לחוק זה. 60

טקסט 2

סופו של הקניון? עתיד הקניונים בעולם של מסחר מקוון

מאת ג'קי מוקמל

חודש נובמבר בשנת 2017 היה אחד מן החודשים העמוסים ביותר שראתה ישראל בשנים האחרונות בענף הרכישות המקוונות. זאת בשל אירועי המכירות הגדולים, ובהם אירוע מכירות בחסות גוגל ישראל, "חג הרווקים" הסיני וה"בלאק פריידיי" האמריקני¹. בשל כך אף נערכו בדואר ישראל לפתיחת מוקדי חלוקה חדשים ולקליטת החבילות הצפויות להגיע מחו"ל.

ברור כי אין מדובר בתופעה חולפת. בשנת 2016 רכשו הישראלים מוצרים באינטרנט בהיקף של יותר מ-14 מיליארד שקלים בתכיפות של רכישה בכל שתי שניות, ובשנת 2017 אף אפשר לראות עלייה בשיעור הקניות המקוונות. יותר ויותר ישראלים עורכים קניות בלי לצאת מן הבית ועל כך אין עוררין, אולם יש ענף עסקי שחייבים לתת עליו את הדעת: ענף הקניונים.

בסקר נמצא כי המוצרים הנרכשים ביותר בקניונים בארץ ובעולם הם מוצרים מתחום ההלבשה, ההנעלה, האופטיקה והתכשיטים. עוד גילה הסקר כי את מגמת המעבר לצרכנות מקוונת מובילים בעיקר בני הדור הצעיר הרגילים לשוטט ברשת ולהשיג את מבוקשם במהירות ובמחיר נמוך יותר.

האם הקניונים המסורתיים נמצאים בסכנת הכחדה? כיצד יוכלו בעלי החנויות בקניונים להתמודד עם השינוי הצרכני הבלתי נמנע? וכיצד בשוק תחרותי כל כך הם יוכלו לפתות את הלקוחות שכבר עברו לקנות במרחב המקוון לחזור ולקנות אצלם?

עדיין מוקדם להספיד את הקניונים. כמו ענפי מסחר אחרים, גם בעלי הקניונים משקיעים זמן, מחשבה ומשאבים כדי למצוא את הדרך הטובה ביותר להתקיים בעידן הדיגיטלי – ואם ישכילו לעשות זאת, נמשך לבקר בקניונים עוד שנים רבות. קניון המבקש לשרוד במציאות החדשה יהיה חייב למשל להשקיע יותר בחוויית הצרכן, כגון בעיצוב מעניין ובפעילויות מושכות, וכן להציע מוצרים ושירותים שאי אפשר לרכוש ברשת, כמו מסעדות ומתחמי בילוי.

כבר עכשיו יש קניונים שעוצבו מחדש, וברבים מהם נוספו מסכי ענק ושודרגו השטחים הציבוריים. קניונים אחרים נהפכו למרכזים פעילים עבור התושבים באזור – וליד החנויות יצרו מתחמים ייעודיים לילדים, כגון פינות יצירה, מסלולי חידות ועוד.

האם בספרי ההיסטוריה ייזכרו הקניונים כ"דינוזאור" צרכני שלא שרד את המהפכה הדיגיטלית? האם הם יישארו יציבים גם בעתיד? ימים יגידו.

* מעובד על פי מוקמל, ג' (18 בדצמבר 2017). סופו של הקניון? עתיד הקניונים בעולם של מסחר מקוון. מתוך אתר ynet.

1 "חג הרווקים הסיני" (שחל ב-11 בנובמבר) וה"בלאק פריידיי" האמריקני (שחל ביום שישי של השבוע הרביעי בנובמבר) הם ימי שיא של צרכנות בעולם.

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

טקסט 3

סקר: בני הנוער הישראלים מתחילים לקנות באינטרנט בגיל 11 מאת שירה קרפיק ספיר

חברת אי־ביי (eBay) ישראל פרסמה הבוקר נתוני מחקר שמהם אפשר ללמוד על העדפות הקנייה המקוונת של בני נוער ישראלים. הנתון המפתיע הוא הגיל שבו מתחילים בני הנוער לקנות ברשת – במחקר התברר כי מקצתם התחילו לקנות באינטרנט כבר כשהיו בני 11. במחקר השתתפו 500 נערים ונערות בני 12-17 מרחבי הארץ, שערכו בשנה האחרונה קנייה מקוונת אחת לפחות.

בין השאר חשף המחקר כי 85% מבני הנוער רוכשים מוצרים באינטרנט פעמיים בחודש. הסכום הממוצע בכל קנייה הוא כ־66 שקלים. בני הנוער רוכשים בעיקר גדג'טים (חפיצים), מוצרי חשמל ואלקטרוניקה ומשחקי מחשב. נערות קונות יותר מוצרי אופנה, אביזרי אופנה, תכשיטים ומוצרי קוסמטיקה. ההורים הם מקור המימון הנפוץ ביותר לקניות בקרב 65% מבני הנוער, ומקור המימון המדורג במקום השני הוא שכר העבודה של בני הנוער עצמם.

לדברי אלעד גולדנברג, מנהל הפעילות העסקית של חברת אי־ביי ישראל, "גיל 13 הוא הגיל הממוצע שבו מתחילים לקנות באמצעות האינטרנט, ובשל התפתחות האינטרנט ניכר כי גיל זה יורד – נערים ונערות שכיום הם בני 16-17 התחילו לקנות כשהיו בני 14 בממוצע, ואילו בני 12-13 התחילו לקנות כבר כשהיו בני 11. כיום בני הנוער הם כוח קנייה חזק, ולכן הם קהל אידיאלי בעבור משווקים, מפרסמים וחברות מסחריות. בני נוער הם צרכנים מתוחכמים, ולראיה 53% מהם העידו שראו מוצר כלשהו בחנות ולאחר מכן חיפשו אותו ברשת ורכשו אותו שם. מלבד היותם קניינים משמעותיים, 81% מבני הנוער העידו כי המליצו להוריהם לקנות באינטרנט. הם כמעט נולדו לסביבה המקוונת, הם 'שוחים' בה, ולכן טבעי מאוד בעבורם לערוך בה גם את הקניות שלהם".

* מעובד על פי קרפיק ספיר, ש' (13 בספטמבר 2016). סקר: בני הנוער הישראלים מתחילים לקנות באינטרנט בגיל 11. מתוך האתר גלובס.

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

דף עזר לבחינה

טבלת התנועות

	התנועות הקטנות	התנועות הגדולות	התנועות החטופות
a	פתח □	קמץ □	חטף פתח □
e	סגול □	צירי חסר □ י צירי מלא □	חטף סגול □
i	חיריק חסר □	חיריק מלא □	
o	קמץ קטן □	חולם חסר □ חולם מלא □	חטף קמץ □
u	קובוץ □	שורוק □	

טבלת הגופים

	גוף ראשון	גוף שני	גוף שלישי
יחיד	מדבר	נוכח	נסתר
יחידה	מדברת	נוכחת	נסתרת
רבים	מדברים	נוכחים	נסתרים
רבות	מדברות	נוכחות	נסתרות

חלקי הדיבור: שם עצם, שם תואר, פועל (שם פועל), תואר הפועל, מילת יחס, מילת קישור

תחביר

דרכי ההבעה במשפט: משפט חיווי, משפט ציווי, משפט שאלה

סוגי המשפטים: משפט פשוט, משפט מורכב, משפט איחוי (מאוחד/מחובר)

סוגי הנשואים: נשוא פועלי, נשוא שמני, נשוא קיומי (דמוי פועל: יש, אין)

התפקידים התחביריים במשפט: נשוא, מושא, תיאור, לוואי, תמורה

סוגי התיאורים ופסוקיות התיאור: מקום, זמן, סיבה, תכלית, אופן, מצב, תנאי, ויתור

החלקים הבלתי תלויים במשפט: הסגר, פנייה, קריאה

מבני משפט מיוחדים: נושא סתמי, נושא מורחב, חלק ייחוד, חלק כולל

קשרים לוגיים: ריבוי והוספה, צמצום, השוואה, ברירה, הדגמה, זמן, סיבה ותוצאה, תכלית, ניגוד, ויתור, תנאי

תורת הצורות

בנייני הפועל: קל-פעל (פעל), נפעל (נפעל), הפעיל (הפעיל), הפעל (הופעל), פעל (פיעל), פעל (פועל), התפעל (התפעל)

גזרות הפועל והשם:

גזרת השלמים, גזרת המרובעים

גזרות החסרים (העלולים): חסרי פ"נ (חפ"ן), חסרי פי"צ (חפי"ץ), חסרי פ"י (חפ"י)

גזרת הנחים: נחי פ"א (נפ"א), נחי פ"ו (נפי"ו), נחי ל"י (נל"י), נחי ל"א (נל"א), נחי ע"ו (נע"ו)

גזרת הכפולים (ע"ע)

דרכי תצורת המילים:

גזירה מסורגת: שורש ומשקל

גזירה קווית: בסיס וצורן, הלחם (הרכב) בסיסים, ראשי תיבות (נוטריקון)

סוגי צורנים: צורן גזירה, צורן נטייה

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

פרק א: חובה – שם המספר, אותיות השימוש ומילות היחס (20 נקודות)

ענה על שאלות 1-2 שלפניך.

1. א. במשפט שלפניך **הקף** את צורות שם המספר הנכונות מבין האפשרויות הנתונות.
במחקר שפורסם בשנת 2016 התגלו הממצאים האלה:
שמונים וְחֲמִשָּׁה / שמונים וְחֲמִשָּׁה / שמונים וְחֲמִשָּׁה / שמונים וְחֲמִשָּׁה אחוז מבני הנוער בישראל
רוכשים מוצרים באתרי האינטרנט פעמיים בחודש לפחות, והגיל שבו הצעירים מתחילים לרכוש מוצרים ברשת
הוא אַחַת עֶשְׂרֵה / אֶחָד עֶשְׂרֵה / אֶחָד עֶשְׂרֵה / אֶחָד עֶשְׂרֵה.
ב. במשפטים שלפניך כתוב במילים את המספרים המודגשים. אין צורך לנקד.
 - בארצות הברית, שהיא מעצמת הקניות מספר 1 בעולם, אחד מכל שישה קניונים צפוי
להיסגר ב־10 השנים הקרובות.
 - במהלך השנים 2010-2017 גדל היקף הקניות של הישראלים באינטרנט פי 10 .
 - על פי נתוני "דואר ישראל", בשנת 2018 הגיעו לארץ יותר מ־67 מיליון חבילות.
- 3 הערים המובילות במספר ההזמנות של מוצרים ברשת הן: רמת גן, פתח תקווה
וגבעתיים. העיר תל אביב ניצבת במקום ה־12 ברשימת הערים המובילות
במספר הזמנות המוצרים ברשת.
2. בקטע שלפניך **הטה** את מילות היחס הנתונות לפי הקשרן.
לקוחות יקרים, אנו מזמינים _____ להיכנס לאתר שלנו, שבו תוכלו לרכוש מוצרים שימושיים בהנחות
חסרות תקדים; לאחר שתקבלו את המוצרים ותשתמשו בהם, לא תבינו איך הסתדרתם _____ .
בלעדי

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר, פרק ג – מערכת הצורות.
בחר בפרק שלמדת: בפרק ב – תחביר או בפרק ג – מערכת הצורות.
בפרק שבחרת ענה על השאלות לפי ההוראות.

ציין את שם הפרק שבחרת: _____

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

פרק ב: תחביר (80 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות.

ענה על ארבע מן השאלות 3-7 (לכל שאלה – 20 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

3. לפניך משפטים II-I.

I. אחד התושבים בלוס אנג'לס סיפר שהוא רוכש מוצרים בעסקים מקומיים ולא באתרי הקניות.

II. ברשתות המרכולים צמצמו את צריכת שקיות הניילון והאריזות באמצעות חקיקה, אולם על אתרי הקניות

לא חל החוק הזה.

- א. ציין ליד כל משפט את הסוג התחבירי שלו.
- אם המשפט מורכב, תחם את הפסוקית או הפסוקיות שבו, וציין מעל כל פסוקית שתחמת את תפקידה התחבירי; אם המשפט הוא משפט איחוי (מאוחד / מחובר), תחם את איבריו.
- ציין מעל המילים והצירופים המסומנים בקו במשפטים II-I את התפקידים התחביריים שלהם.

ב. במשפט I יש חלק כולל.

כתוב את משפט I מחדש: המר את החלק הכולל במבנה "אין... אלא...".

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

4. לפניך ארבע כותרות של מאמרים וכתבות.

- I. קונים באינטרנט כי זה זול? יש מחיר נסתר שאולי לא הכרתם
- II. תחפושות באינטרנט — כך תזמינו אותן בזול
- III. "אמזון": אימת הקניונים בארץ
- IV. סקר: בני הנוער הישראלים מתחילים לקנות באינטרנט בגיל 11

א. (1) סמן קו מתחת לכל אחד מן הנשואים בכותרת I.

(2) החלק הראשון שבכותרת I מנוסח בלשון דבורה, שאחד המאפיינים שלה הוא השימוש במילה "זה".

כתוב את החלק הראשון שבכותרת I מחדש: המר את המילה "זה" שבכותרת במילה אחרת, שתתאים לתוכן המשפט. (תוכל לשנות מילים נוספות במשפט, אם יש צורך).

ב. (1) כותרת II היא משפט בעל חלק ייחוד.

ציין את התפקיד התחבירי של חלק הייחוד במשפט.

(2) המר את כותרת II במשפט במבנה רגיל (בלי חלק ייחוד).

ג. המר כל אחת מן הכותרות III ר IV במשפט שלא יהיו בו נקודתיים. (הוסף מילה/מילים על פי הצורך).

— המרה של כותרת III:

— המרה של כותרת IV:

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

5. א. לפניך משפט מורכב, ובו פסוקית תחומה.

עדיין לא ברור אם בעלי הקניונים יצליחו להתאים את הקניונים למציאות המשתנה.

- (1) ציין את התפקיד התחבירי של הפסוקית התחומה במשפט.
- (2) כתוב ארבעה משפטים מורכבים: בכל משפט כתוב חלק עיקרי משלך, באופן שהפסוקית התחומה תשמש במשפט בכל פעם בתפקיד תחבירי אחר, לפי ההוראות שלפניך.

בתפקיד פסוקית מושא:

בתפקיד פסוקית נשוא:

בתפקיד פסוקית תיאור תנאי:

בתפקיד פסוקית לוואי:

ב. לפניך משפט.

המוצרים הנרכשים ביותר בקניונים הם בגדים, נעליים, משקפיים ותכשיטים.

- (1) ציין מהו הסוג התחבירי של המשפט.
- (2) במשפט יש חלק כולל.
- ציין את התפקיד התחבירי של החלק הכולל במשפט.
- (3) נסח את המשפט מחדש באופן שהחלק הכולל יהיה תמורה לאחת המילים במשפט.

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

6. א. לפניך קטע שהושמטו ממנו סימני הפיסוק, חוץ מן הנקודות שבסופי המשפטים.

אלעד גולדנברג מנהל הפעילות העסקית של אי־ביי בישראל הודיע על פרישתו מן התפקיד בשל מעבר לתפקיד אחר. בתקופת ניהולו של גולדנברג גדלה החטיבה העסקית של אי־ביי במאות אחוזים וכיום יש מיליון משתמשים פעילים בישראל. אלעד גולדנברג אומר אני מרגיש שהייתה לי זכות להיות שותף בהובלת מהפכת הקניות של הישראלים. לדבריו אם "אמזון" תצליח בארץ זה יקרה במידה רבה בזכות הצלחתה של אי־ביי.

הוסף לקטע הנתון סימני פיסוק לפי ההוראות שלהלן:

- (1) ציין פסיקים: פסיק בין איברים במשפט איחוי (מאוחד / מחובר), פסיק לאחר פסוקית, פסיק לאחר הסגר ופסיקים לפני תמורה ואחריה.
- (2) ציין נקודתיים ומירכאות לציון דיבור ישיר.

ב. לפניך שלושה משפטים, ובהם עצות לרכישה בטוחה באינטרנט מטעם המועצה הישראלית לצרכנות. במשפטים מסומנים שלושה שמות פועל.

- I. לפני כל רכישה באתר קניות רצוי לוודא מי הגוף המנהל את האתר ומפעיל אותו.
- II. מומלץ לערוך חיפוש בגוגל או בפורומים מוכרים לבדיקת אמינות האתר.
- III. לפני הרכישה חשוב לבדוק באתר את מדיניות החזרת המוצרים.

- (1) שמות הפועל המסומנים בקו במשפטים I-III פותחים פסוקיות מצומצמות. ציין את התפקיד התחבירי המשותף לכל הפסוקיות המצומצמות. _____
- (2) מהו התפקיד התחבירי המשותף למילים שלפני שמות הפועל המסומנים בקו? _____
- (3) בחר באחד מן המשפטים I-III, והמר אותו במשפט שתהיה בו פסוקית רגילה במקום הפסוקית המצומצמת. _____

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

7. א. לפניך משפט דר־משמעי.

חיפשתי מידע על קניות בני נוער ברשת.

לפניך שתי דרכים לניתוח תחבירי של המשפט. כל דרך מייצגת משמעות אחת של המשפט.

דרך I: חיפשתי | מידע | על קניות בני נוער | ברשת.

דרך II: חיפשתי | מידע | על קניות בני נוער | ברשת.

(1) ציין מעל המילה "ברשת" התחומה בכל אחת מן הדרכים לניתוח תחבירי את התפקיד התחבירי שלה.

(2) ציין את המשמעות של המשפט על פי כל אחת מן הדרכים.

משמעות המשפט על פי דרך I:

משמעות המשפט על פי דרך II:

ב. לפניך שלושה קטעים ובהם עצות ("טיפים") לקנייה באינטרנט. בכל אחד מהם יש שיבושים תחביריים.

"טיפ"	"טיפ"	"טיפ"
שאתם קונים, הביאו בחשבון ושימו לב למחיר של המוצר. מעל סכום מסוים תצטרכו לשלם מכס.	קראו את התנאי החזרה כי לא בטוח שתוכלו להחזיר את המוצר או לבקש זיכוי מתי שתמצאו.	"טיפ"
במידה ואתם קונים הרבה, עדיף להוריד את האפליקציה (יישומון) של האתר בו אתם מרבים לקנות.		

השלם את הטבלה שלפניך: העתק מן הקטעים שלושה שיבושים תחביריים, ותקן כל אחד מן השיבושים שהעיתקת.

השיבושים	התיקונים
(1)	
(2)	
(3)	

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

פרק ג: מערכת הצורות (80 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות.

ענה על ארבע מן השאלות 8-12 (לכל שאלה – 20 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

8. א. לפניך קטע מטקסט 1, ובו צורות בינוני (הווה) מודגשות.

אחר צוהריים בניו יורק. שליח של "אמזון" מְגִיעַ לבניין דירות ומשאיר חבילות בכניסה. ערמות החבילות בכניסה לבניינים נהפכו למחזה נְפוֹץ בכל רחבי ארצות הברית. סיור ברחובות ניו יורק בלילה שבו מְפַנִּים את פסולת אריזות הקרטון אינו מוֹתִיר אף הוא ספק בנוגע לשאלה היכן ערכו התושבים את קניותיהם. בכניסה לרבים מן הבניינים מוֹנְחוֹת ערמות של קרטונים המְמַתְינֹת לפינוי הזבל. כמויות האשפה מְעִידוֹת שֶׁמֶדְבָּר בתופעה הולכת וגדלה.

(1) לפניך טבלה ובה פעלים מן הקטע. ציין את השורש ואת הבניין של כל פועל.

הפועל	השורש	הבניין
מְגִיעַ		
נְפוֹץ		
מְפַנִּים		
מוֹתִיר		
מְעִידוֹת		

(2) שְׁעַר מדוע השתמש כותב הטקסט בפעלים בזמן הווה לתיאור אירועים שכבר התרחשו.

ב. בטבלה שלפניך שני משפטים, ובכל משפט משובצת המילה מוֹצֵר. השלם את הטבלה: ציין את חלק הדיבור של המילה בכל משפט, את השורש שלה, וכתוב מילה כלשהי שנגזרה מאותו השורש.

	חלק הדיבור	השורש	מילה כלשהי מאותו השורש
(1)	בעבר חששו הצרכנים מפני המֶתנה ארוכה למוֹצֵר שהזמינו באתר קניות.		
(2)	הבגד שהזמנתי באתר מוֹצֵר כעת אצל התופרת, מכיוון שהוא גדול בכמה מידות ממידתי.		

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

9. לפניך עצות להזמנת תחפושות באינטרנט מאתרים של חברות מחו"ל.

עצות להזמנת תחפושות באינטרנט מאתרים של חברות מחו"ל

III. בדקו אילו הטבות מוצעות באתרי קופונים בחו"ל — שוברי הנחה מוצעים באתרים בחו"ל וגם באתרים של חנויות התחפושות.		I. הזמינו לפחות חודש וחצי מראש — כך תיהנו מעלויות שילוח נמוכות יותר, ותבטיחו שהמשלוח יגיע בזמן.	
IV. שימו לב למידות — אם אינכם בטוחים מהי המידה המתאימה לכם, השתמשו בסרגלי המידות המוצעים ברוב האתרים או התייעצו עם נציגי האתר.		II. קנו בקבוצה — בקנייה משותפת עם חברים או עם בני משפחה הוצאות השילוח מתחלקות בין כולכם, והקנייה נהפכת למשתלמת יותר.	

(מעובד על פי הראל, ר' ולוי, ר' (12/1/2015). כך תקנו תחפושות באינטרנט בזול ותימנעו ממלכודות. מתוך האתר TheMarker.)

א. ציין את הזמן (הדרך) המשותף לפעלים **הזמינו**, **קנו**, **בדקו**, **שימו** שבמשפטים המודגשים בעצות.

ב. **הקף בעצה IV שני** פעלים נוספים הנוטים **באותו הזמן** (הדרך) של הפעלים שבסעיף א.

ג. מבין שלוש הצורות שלפניך, **הקף** את הצורה המבטאת את **ההגיייה הנכונה** של הפועל **בדקו** **שבעצה III**.

בְּדָקוּ, בִּדְקוּ, בִּדְקוֹ

ד. (1) לפניך חמש צורות פועל מן העצות שלעיל. ציין את **הבניין** של **כל אחת** מהן.

_____	תִּהְיֶה	הבניין:
_____	נִהְיָכָת	הבניין:
_____	מִשְׁתַּלְמָת	הבניין:
_____	מְצַעִים	הבניין:
_____	שִׁימוּ	הבניין:

(2) ציין את השורשים של צורות הפועל האלה: **תִּהְיֶה** _____ **מִשְׁתַּלְמָת** _____ **מְצַעִים** _____

ה. לפניך ארבע מילים מן העצות שלעיל.

עצות, עלויות, הטבות, מידות

(1) **הקף** את המילה שאין בה צורן נטייה.

(2) ציין את השורש של המילה שאין בה צורן נטייה. _____

(3) כתוב את משמעות צורן הנטייה שבשלוש המילים האחרות. _____

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

10. א. לפניך קטע ובו מילים מודגשות.

מוצרים אַרוֹזִים וְנַאֲרָזִים מחדש, וכדי שלא ירשרשו בתוך ארגז הקרטון ממלאים אותו בפלסטיק. רק במדינות מעטות מקפידים על מַחְזֹר של אריזות. במדינות אלה נשמעות קריאות לְחֻקֵּק חוקים לשמירה על הסביבה. ברוב מדינות המערב הפגיעה הסביבתית אינה מְעוֹרָרַת התנגדות ציבורית, ודווקא הפגיעה בעסקים המקומיים היא שמעוררת מַחָאָה.

(1) • מה משותף לשתי הצורות אַרוֹזִים, נַאֲרָזִים? הקף את התשובה הנכונה.

I. שתי הצורות נוטות באותו הבניין.

II. שתי הצורות משמשות בקטע באותו חלק דיבור.

III. לשתי הצורות יש משמעות סבילה.

• בחר באחת מן התשובות השגויות, והסבר בעזרת שימוש במונחים דקדוקיים מדוע היא שגויה.

(2) המילה מַחְזֹר גזורה משורש תנייני.

• ציין את השורש של המילה. _____

• ציין את המשקל של המילה. _____

• ציין את השורש הראשוני שממנו נגזר השורש התנייני של המילה. _____

(3) מה משותף לפעלים לְחֻקֵּק וְמְעוֹרָרַת שבקטע? הקף את התשובה הנכונה.

I. הגזרה II. הבניין III. הגזרה והבניין

(4) ציין את שם הפועל של השם מַחָאָה שבקטע. _____

(5) • לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם שתי מילים מודגשות. בכל משפט הקף את המילה הנכונה

מבחינת הגייתה או מבחינת התאמתה לתוכן המשפט.

I. הקרטון מְמָלָא / מְמָלָא באריזות פלסטיק.

II. באתר כתוב: "כְּנִסוּ / הַכְּנִסוּ לאתר והזמינו בגדים בהנחה".

• כתוב משפט משלך שבו המילה שלא הקפת במשפט II בצמד כְּנִסוּ / הַכְּנִסוּ תשמש באופן תקין.

ב. לפניך קטע, ובו מודגשות ארבע מילים.

בקניון שליד ביתי יש מִרְפָּאָה, חנויות למוצרי פִּנְאִי ו"שוק מִצִּיאוֹת". על אחת מן החנויות תלוי שלט ובו כתוב: "הנחות יינתנו עד גמר המלאי".

(1) איזו מבין ארבע המילים המודגשות יוצאת דופן מבחינת הגזרה? _____

(2) ציין את השורש של המילה היוצאת דופן מבחינת הגזרה. _____

(3) כיצד יש להגות את המילה מִרְפָּאָה שבקטע הנתון? הקף את התשובה הנכונה.

מִרְפָּאָה, מִרְפָּאָה

/המשך בעמוד 19/

עמוד 18

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

11. א. לפניך ארבע מילים.

נְבִיאַ, תַּפְנִית, תַּקְדִּים, אָסִיר

(1) איזו מן המילים אינה יכולה לשמש הן בתפקיד פועל הן בתפקיד שם עצם? _____(2) בחר באחת משלוש המילים המשמשות הן בתפקיד פועל הן בתפקיד שם עצם והשלם את הטבלה.

המילה שבחרת		ניתוח המילה בתפקיד פועל			ניתוח המילה בתפקיד שם עצם
		שורש	בניין	גוף	שורש
					משקל

ב. לפניך משפט מטקסט 1.

הפער בין שְׁלוּחַ יבשתי לשילוח אווירי מבחינת פליטת גזי חממה הוא עצום.

(1) לפניך ארבע מילים מודגשות שנגזרו מן השורש ש-ל-ח.

שְׁלוּחַ, שְׁלִיחוֹת, הַשְׁתַּלְחוֹת, הַשְּׁלִיחָה של חבילות מחו"ל נעשתה נפוצה.• איזו מבין ארבע המילים המודגשות אינה נוטה במשקלי שמות הפעולה? הקף אותה.• ציין מעל כל אחד משלושת שמות הפעולה את הבניין שלו.(2) לפניך המשפט עם המילה שְׁלִיחָה שבסעיף (1) וכן משפט נוסף ובו המילה שְׁלִיחָה במשמעות אחרת.ציין ליד כל אחד מן המשפטים את המשקל של המילה שְׁלִיחָה המודגשת בו.הַשְּׁלִיחָה של חבילות מחו"ל נעשתה נפוצה. משקל: _____חברתי היא שְׁלִיחָה בלונדון מטעם הסוכנות היהודית. משקל: _____ג. לפניך משפט ובו מודגשת המילה קִבְּלָה פעמיים. הקף את המילה קִבְּלָה שמשמעותה היא שם פעולה.באתרים רבים מאפשרים לצרכן לבטל את העסקה בתוך 14 יום מיום הקִבְּלָה של המוצר, בתנאי שהצרכןמציג חשבונית או קִבְּלָה המעידות על העסקה ועל הסכום ששולם בה.ד. לעיתים שם הפעולה אינו מתאים מבחינת הבניין לפעלים שאת פעולתם הוא מתאר, כך למשל שם הפעולההַשְּׁרָדוֹת.

השלם את המשפט שלפניך.

המילה הַשְּׁרָדוֹת היא שם פעולה הנוטה בבניין _____, אולם היא מתארת לרוב את הפעולה

של פעלים מבניין _____.

12. א. לפניך רשימת שמות עצם.

דוגמה: מַפֵּל נפילה

- מַחֵם _____
- מָטוֹס _____
- מַצָּקָה _____
- מַסּוֹר _____

מרכולית (בלועזית: מינימרקט)

מגד־נִיה (בלועזית: קונדיטוריה)

מַחְנֵאוֹת (בלועזית: קמפינג)

- (1) מבין ארבע המילים **הקף** את המילה שלא נוצרה בדרך של בסיס וצורן סופי.
- (2) ציין את דרך תצורתה של המילה שלא נוצרה בדרך של בסיס וצורן סופי. _____
- (3) העתק את שלוש המילים האחרות, וציין את משמעות הצורן הסופי שבכל אחת מהן.

המיילה: _____ משמעות הצורן הסופי: _____

המילה: _____ משמעות הצורן הסופי: _____

המיילה: _____ משמעות הצורן הסופי: _____

(שים לב: סעיפים ג-ד של השאלה בעמוד הבא.)

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

ג. מבין המילים המודגשות שלפניך **הקף** את המילה שהיו"ד שבה אינה שורשית.

יתרונות, קנין, חפיץ (גדג'ט), מידע

ד. לפניך שלושה משפטים ובכל משפט מילה מודגשת.

הזמנתי באתר הקניות חולצה **מכפתרת**.

הילדים הם קהל אידיאלי בעבור **משוקים**.

בני הנוער הם **צרכנים** מתוחכמים.

(1) מבין המילים המודגשות, **הקף** את המילה שהשורש שלה אינו גזור שם.

(2) ציין מעל כל אחת משתי המילים האחרות את שם העצם שממנו נגזר השורש שלה.

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

[illegible]

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: לשון, חורף תש"ף, מס' 11271

טיוטה

לא תכתב في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"
"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالتحاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"